

PÄIVÄKUMMUN LASTENKOTI

OMAVALVONTASUUNNITELMA 2/2026

Sisällysluettelo

Palveluntuottajaa koskevat tiedot	3
Palvelujen vastuuhenkilöt	4
Asiakas- ja potilastietorekisterin käsittely ja kirjaaminen	4
Asiakasrekisteristä vastaava henkilö ja tietosuojavastaava	4
Asiakasrekisterin hallinto	4
2 Omavalvontasuunnitelman laatiminen	6
2.1 Omavalvontasuunnitelman seuranta	6
2.2 Omavalvontasuunnitelman julkisuus	6
2.3 Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma	6
3 Henkilöstö	7
3.1 Henkilöstörakenne	7
3.2 Henkilöstön osallistuminen ja perehdyttäminen	7
3.3 Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja työnohjaus	8
4 Tilat	9
5 Päiväkummun lastenkodin palvelut	10
5.1 Toiminnan kuvaus	10
5.2 Peruspalvelut	11
5.3 Erityispalvelut	11
5.4 Toiminta-ajatus	12
5.5 Arvot	12
5.6 Asiakkaan asemaa ja oikeuksia turvaavat toimenpiteet	14
5.6.1 Hoito- ja kasvatussuunnitelma sijaishuollossa	14
5.6.2 Omaohjaajatyöskentely	14
5.6.3 Itsemääräämisoikeuden varmistaminen	15
5.7 Asiakkaan oikeus ja osallisuus	17
5.7.1 Asiakkaan asiallinen kohtelu	17
5.7.2 Asiakkaan osallisuus ja itsemääräämisoikeus	18
5.7.3 Palaute ja kehittäminen	19
5.7.4 Asiakkaan oikeusturva	19
6 Riskit ja korjaavat toimenpiteet	20

6.1 Poikkeustilanteen prosessikuvaus	20
6.2 Poikkeaman raportointi	21
6.3 Poikkeaman käsittely	22
6.4 Reagointi ja korjaavat toimenpiteet	22
6.5 Henkilöstön vaikutus riskinhallinnassa	23
6.6 Riskianalyysi	23
6.7 Lääkehoito	23
6.8 Lääkkeiden säilytys	24
6.9 Vastuut ja seuranta	24
6.10 Henkilöstön osaaminen ja lupajärjestelyt	25
6.11 Lääkehoitoon liittyvät teknologiset laitteet	25
6.12 Rajoitustoimenpiteet	25
6.13 Rajoitustoimenpiteiden käyttötarkoitus	26
6.14 Mahdollisesti käytettävät rajoitustoimenpiteet	27
6.15 Seuranta ja jälkihoito	27
7 Palvelun sisällön omaevalvontasuunnitelma	28
7.1 Ravitseminen	28
7.2 Poikkeustilanteet	31
7.2.1 Ruokamyrkytys	31
7.2.2 Laitteen hajoaminen	31
7.2.3 Tuhoeläinten torjunta	32
7.2.4 Jätehuolto ja ympäristö	32
7.3 Hygienia ja siivouskäytännöt	33
7.3.1 Siivouskäytännöt	33
7.3.2 Infektioiden torjunta ja käsihygienia	33
7.3.3 Henkilöstön hygienia	34
7.4 Paloturvallisuus	34
7.4.1 Palohälytys- ja sammutusjärjestelmät	34

7.4.2 Pelastautumisharjoitukset.....	35
7.4.3 Pelastussuunnitelma ja ohjeistus.....	35
7.4.4 Pelastussuunnitelma ja ohjeistus.....	35

1 Palveluntuottajaa koskevat tiedot

Palveluntuottaja Romano Missio Ry
Katuosoite Vilppulantie 2 C 4 00700 HELSINKI
Palveluntuottajan yhteyshenkilö ja yhteystiedot Tuula Blomerus tuula.blomerus@romanomissio.fi

Toimintayksikkö Päiväkummun lastenkoti	Y-tunnus 0201745-5
Vastuuhenkilö Vastaava ohjaaja	Yhteystiedot marika.jousala@romanomissio.fi
Toimintayksikön katuosoite Mieholantie 158, 16800 Hämeenkoski	Toimintayksikön yhteystiedot paivakumpu@romanomissio.fi
Palvelut/asiakasryhmä Laitoshuolto/ ympärivuorokautinen laitoshoito – lapset ja nuoret	Asiakasmäärä 7
Hyvinvointialue Päijät-Hämeen hyvinvointialue	Sijaintikunta Hollola

LUPATIEDOT

Luvan myöntämispäivä 26.8.1997

1.1 Palvelujen vastuuhenkilöt

Yksikön vastaava ohjaaja; Marika Jousala

Koulutus: Sosionomi Amk

Lastensuojelun työkokemus: 1 vuosi 10 kk

Puhelinnumero: 041 441 63 50

Sähköposti: marika.jousala@romanomissio.fi

1.2 Asiakas- ja potilastietorekisterin käsittely ja kirjaaminen

Päiväkummun lastenkoti ylläpitää sopimuskumppaneidensa (kunnat ja yhtymät) henkilörekisteriin kuuluvia henkilötietoja.

Päiväkummun lastenkodin hoito- ja kasvatushenkilöstö käsittelee kuntien sosiaaliviranomaisten sijoittamien asiakkaiden henkilötietoja ja asiakirjoja, jotka syntyvät sijoitusprosessin aikana dokumentteina tai kirjauksina joko sähköisinä tai paperisina materiaaleina.

Päiväkummun lastenkodissa päivittäinen dokumentointi tehdään myyevanappula asiakastietojärjestelmään.

1.3 Asiakasrekisteristä vastaava henkilö ja tietosuojavastaava

Asiakasrekisteristä ja omaoivonnasta vastaa vastaava ohjaaja Marika Jousala.

Tietosuojavastaavana toimii Pia Kara.

1.4 Asiakasrekisterin hallinto

Päiväkummun lastenkodissa työntekijät ovat sitoutuneet työsopimusta tehdessään noudattamaan allekirjoituksellaan salassapitovelvollisuutta sekä asiakas- että yritystä koskevissa asioissa. Erillisenä tehty salassapitosopimukset kaikille.

Työntekijä on sitoutunut ohjeistuksen mukaiseen toimintaan tietosuojaturvaloukkauksen tapahtuessa. Kaikista toiminnassa ilmenneistä tietoturvaloukkauksista sekä muista sijaishuollon palveluun liittyvistä häiriö- ja ongelmatilanteista, jotka koskevat asiakkaiden asemaa ja oikeuksia, ilmoitetaan viipymättä asiakkaan vastuusosiaalityöntekijälle.

Asiakirjojen säilytys toteutetaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Asiakkaan tietoja sisältävät asiakirjat säilytetään tietoturvalisessä ympäristössä. Sähköiset asiakirjat tallennetaan Myneva Nappula -asiakastietojärjestelmään asiakkaan omalle välilehdelle. Tietokonetta käytettäessä huolehditaan tietosuojasta siten, että asiakirjojen näkymä suojataan ulkopuolisilta.

Paperiset asiakirjat säilytetään lukitussa toimistotilassa, lukitussa kaapissa asiakkaan omassa kansiossa. Asiakasta koskevat tiedot on suojattu ulkopuolisilta. Huolellinen ja ajantasainen dokumentointi on tärkeää sekä asiakkaan että työntekijän oikeusturvan toteutumisen kannalta.

Päiväkummun lastenkodin henkilökunnalla on kirjaamisvelvollisuus. Henkilöstö kirjaa asiakkaan asiakirjoihin lastensuojeluasian vireille tulosta lähtien kaikki asiakkaan tarvitsemien lastensuojelutoimenpiteiden järjestämiseen vaikuttavat tiedot sekä toimenpiteiden suunnittelun, toteuttamisen ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot.

Asiakastietoja säilytetään sijoituksen keston ajan. Asiakassuhteen päättymisen jälkeen asiakirjat luovutetaan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle tietoturvalisesti suojattuja tiedonsiirtotapoja käyttäen.

2 Omavalvontasuunnitelman laatiminen

Omavalvontasuunnitelman laatimiseen on osallistunut koko Päiväkummun lastenkodin henkilöstö.

2.1 Omavalvontasuunnitelman seuranta

Omavalvontasuunnitelma päivitetään vuosittain sekä aina, kun toiminnassa tapahtuu olennainen muutos. Henkilöstöpalaverissa käsitellään omavalvontaan liittyviä asioita, parannusehdotuksia sekä havaintoja kehittämistä edellyttävistä kohdista. Omavalvontasuunnitelman päivittämisestä vastaa yksikön vastuuhenkilö.

2.2 Omavalvontasuunnitelman julkisuus

Omavalvontasuunnitelma on esillä Romano Missio Ry:n kotisivuilla Päiväkummun lastenkoti välilehdellä. Paperisena versiona sitä säilytetään Päiväkummun lastenkodin lääkehuoneessa.

2.3 Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma

Hyvän kohtelun suunnitelma on laadittu ohjaajan toimesta yhteistyössä vastaavan ohjaajan kanssa, ja henkilöstön näkemyksiä on kuultu suunnitteluprosessin aikana. Lasten ikätasoinen versio suunnitelmasta on toteutettu taulumuodossa ja se on esillä Päiväkummun ruokailutilan seinällä.

3 Henkilöstö

3.1 Henkilöstörakenne

- Päiväkummun lastenkodin henkilöstöön kuuluu nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaajia, lähihoitajia, yhteisöpedagogeja, neuropsykiatrinen valmentaja sekä sosionomeja.
- Asiakaskunnan erityispiirteiden vuoksi yksikössä työskentelee myös romanikulttuurin ohjaaja.
- Esihenkilö: Päiväkummun esihenkilönä toimii vastaava ohjaaja, jonka työnkuvaan kuuluu sekä perusohjaajan tehtävät että hallinnolliset tehtävät silloin, kun lapset ja nuoret ovat koulussa. Kesälomien aikana järjestetään tarvittaessa sijaisjärjestely, jotta esihenkilöllä on riittävästi aikaa hallinnollisiin tehtäviin.
- Päiväkumpu pyrkii säilyttämään kokeneet työntekijät, jotta traumatisoituneille lapsille tutut kasvattajat pysyvät mukana. Jokaisessa työvuorossa pyritään siihen, että kokenut työntekijä toimii vähemmän kokeneen työparina.
- Opiskelijat ja harjoittelijat: Osallistuvat työskentelyyn osana opintojaan, ja heille nimetään työpaikkaohjaaja sekä laaditaan kirjalliset oppimistavoitteet viikkotasolla.

3.2 Henkilöstön osallistuminen ja perehdyttäminen

- Kaikki uudet työntekijät saavat kattavan perehdytyksen, joka sisältää:
 - Päiväkummun toimintaperiaatteet ja omavalvontasuunnitelman
 - Hygienia- ja turvallisuusohjeet
 - Lastensuojelulainsäädännön ja yksikön käytännöt
- Perehdytyksen aikana käydään läpi myös asiakkaiden ohjaamiseen ja tukemiseen liittyvät toimintatavat.

- Henkilöstö osallistuu säännöllisesti palavereihin, joissa käsitellään toimintaa, kehitysehdotuksia ja turvallisuuteen liittyviä käytäntöjä.

3.3 Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja työnohjaus

- Koulutus ja ammatillinen kehittäminen: Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuuksia osallistua koulutuksiin, seminaareihin ja muihin ammatillista osaamista kehittäviin tilaisuuksiin. Koulutusten sisältö liittyy mm. sijaishuoltoon, traumatyöhön, neuropsykiatriin erityistarpeisiin ja monikulttuurisuuteen.
- Työnohjaus: Työnohjausta järjestetään tarpeen mukaan yksilö- ja ryhmämuotoisena. Työnohjaus tukee ammatillista kehittymistä, eettisten ratkaisujen pohdintaa ja työntekijän jaksamista. Tarve arvioidaan säännöllisesti yhdessä henkilöstön kanssa.
- Mentorointi ja kokemus: Kokenut työntekijä toimii vähemmän kokeneen työparina, mikä tukee osaamisen siirtymistä ja turvallista ohjausta.
- Osaamisen seuranta: Henkilöstön osaamista ja koulutustarpeita seurataan säännöllisesti. Tarvittaessa järjestetään lisäkoulutuksia, perehdytyksiä tai työnohjauskertoja yksikön tarpeiden mukaisesti.
- Hyvinvointi: Henkilöstön työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota esimerkiksi työvuorojen suunnittelulla, riittäväällä palautumisella ja mahdollisuudella keskustella työssä esiintyvistä haasteista.

4 Tilat

Päiväkummun lastenkoti sijaitsee Hollolan Hämeenkoskella, maaseutumaisella alueella mutta lähellä päätietä. Yksikön tien päähän tulee koulutaksi hakemaan ala-asteikäiset lapset Hämeenkosken kouluun. Päiväkoti-ikäiset kuljetetaan itse Hämeenkosken koulun yhteydessä olevaan Päiväkotiin.

Harrastusmahdollisuuksina löytyy 15 minuutin ajomatkan päästä suuri ja laadukas Korpikylän ratsastuskoulu. Hollolasta löytyy uimahalli sekä eri urheiluseuroja. Hämeenkosken koululla on jonkin verran Nuokku ja liikuntatapahtumia.

Yksikön toimitilat ovat vanhassa pappilassa, jonka asuinpinta-ala on noin 800 m². Tiloja on kolmessa kerroksessa. Uudemmalla kivipuolella on lapsilla omat huoneet sekä tytöille yhdistetty suihku-wc tila ja pojille wc tila. Kivipuolen alakerrassa on sauna, suuri harrastetila sekä yksi wc-suihku ja yksi wc. Kivipuolella samalla käytävällä lasten huoneiden kanssa, on toimistohuone. Puupuolella sijaitsee teollisuuskeittiö, ruokasali, jossa myös keittiövarustus ja suuri ulkoterassi. Puupuolella on myös olohuone, televisiohuone, 3 leikkihuonetta ja 2 vierashuonetta sekä askarteluhuone. Samassa tilassa on 1 wc ja kaksi yhdistettyä suihku-wc tilaa, joista toinen on merkitty poikien suihkutilaksi. Yläkerrassa on useita asumiskäyttöön soveltuvia huoneita ja wc tiloja. Uloskäynnit sijaitsevat alimmassa (2kpl) ja keskimmaisessä (4 kpl) kerroksessa. Ylimmässä kerroksessa on hätäpoistumistie.

Kaikki tilat on tarkistettu paloinsinöörin toimesta ja hyväksytty laitospäätöön.

Kiinteistö sijaitsee suurella tontilla, jossa leikkialue keinuineen, jalkapallokenttä ja vihreää nurmikkoaluetta sekä metsää. Uimarantoja on useampia ja ne sijaitsevat 15-30 minuutin ajomatkan päässä.

5 Päiväkummun lastenkodin palvelut

Päiväkummun lastenkodissa tarjotaan kodinomainen, turvallinen ja ennakoitava arki traumatisoituneille lapsille ja nuorille. Toiminnassa huomioidaan lasten ja nuorten yksilölliset tarpeet, mukaan lukien neuropsykiatriset erityispiirteet. Päiväkummussa on seitsemän sijaishuoltopaikkaa lapsille ja nuorille.

5.1 Toiminnan kuvaus

Päiväkummun lastenkoti tarjoaa lastensuojelun sijaishuoltoa ympärivuorokautisena palveluna 0–18-vuotiaille huostaan otetuille tai avohuollon tukitoimena sijoitetuille lapsille. Päiväkumpu pystyy vastaanottamaan kiireellisiä sijoituksia ympäri vuorokauden.

Päiväkummun lastenkoti on perustason sijaishuollon laitos, ja yksikössä on seitsemän (7) sijoituspaikkaa.

Päiväkummussa on vahvaa ammattiosaamista traumatietoisessa työskentelyssä, erityisesti vakavan perheväkivallan ja hylätyksi tulemisen kokemuksia omaavien lasten tukemisessa. Lisäksi yksikössä on osaamista neuropsykiatrisia erityispiirteitä omaavien lasten ja nuorten arjen ja koulunkäynnin tukemiseen, ja tuki toteutetaan suunnitelmallisesti lapsen yksilölliset tarpeet huomioiden.

Yksikössä on kehitetty toimintamalleja, joilla pyritään ehkäisemään kriminalisoitumisen ylisukupolvista jatkumista. Päiväkummussa on myös toimiva yhteistyömalli vanhemmuuden tukemiseen vankilaympäristöihin saakka lapsen etu huomioiden.

Päiväkummun lastenkodissa on järjestelmällinen itsenäistymistaitojen perehdytysmalli, jossa nuoria tuetaan jo teini-iässä harjoittelemaan taitoja, joita tarvitaan kotiutumisen tai itsenäistymisen yhteydessä.

Lasten itsetunnon vahvistamista lähestytään seikkailupedagogisin menetelmin. Omien vahvuuksien tunnistaminen ja rohkeuden vahvistaminen ovat keskeisiä tavoitteita traumatisoituneiden lasten kanssa tehtävässä työssä.

Toiminnan laadun ja turvallisuuden varmistamiseksi jokaisen sijoituskyselyn yhteydessä arvioidaan huolellisesti, pystyykö Päiväkumpu vastaamaan lapsen tai nuoren yksilöllisiin hoidon ja tuen tarpeisiin sekä soveltuuko sijoitus olemassa olevaan yhteisöön. Vakava päihdeongelma tai voimakas aggressiivisuus voivat olla esteenä Päiväkumpuun sijoittamiselle.

5.2 Peruspalvelut

Päiväkummun lastenkodin peruspalveluihin kuuluvat:

- Perushuolenpito, johon sisältyvät vaatetus, ravitseminen, lääkitys, hygienia sekä harrastustoiminnan tukeminen
- Turvallisen ja ennakoitavan kasvuympäristön tarjoaminen
- Hoito- ja kasvatussuunnitelman laatiminen, toteuttaminen ja seuranta
- Säännöllinen raportointi sijoittavalle kunnalle sekä tiivis yhteistyö sijoittajakunnan kanssa
- Omaohjaajasuhde, joka tukee korjaavien kokemusten syntymistä, vuorovaikutusta, läsnäoloa ja aikuisjohtoisuutta
- Ohjaus arkielämän perustaidoissa
- Koulunkäynnin tukeminen ja yhteistyö oppilaitosten kanssa
- lämmukaisen toiminnan ja harrastusten tukeminen
- Tiivis yhteistyö lapsen tai nuoren perheen kanssa
- Tuki itsenäistymiseen ja elämännhallintataitojen vahvistamiseen

5.3 Erityispalvelut

Päiväkummun lastenkodissa tarjotaan myös erityispalveluita:

- Traumainformoitu työote: Henkilöstön moniammatillinen osaaminen, vahva työkokemus ja koulutukset mahdollistavat intensiivisempää tukea tarvitsevien lasten ja nuorten hoidon.
- Arviointijaksot ja kriisisijoitukset
- Valvotut ja/tai tuetut tapaamiset

5.4 Toiminta-ajatus

Päiväkummun lastenkodin toiminta-ajatuksena on tarjota lapsille ja nuorille turvallinen, kodinomainen ja ennakoitava kasvuympäristö, jossa heitä tuetaan toipumaan aiemmista kuormittavista kokemuksista, vahvistamaan itsetuntoaan ja rakentamaan luottamusta aikuisiin. Työskentely perustuu läsnäoloon, aikuisjohtoisuuteen ja pysyviin vuorovaikutussuhteisiin, erityisesti omaohjaajatyöskentelyn kautta.

Päiväkummussa lapsen ja nuoren yksilölliset tarpeet, voimavarat ja elämäntilanne huomioidaan kokonaisvaltaisesti. Toiminnan tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja elämänhallintaa sekä edistää lapsen edun mukaista kotiin paluuta tai itsenäistymistä. Työskentely on traumainformoitua, ammatillista ja lapsen osallisuutta vahvistavaa, ja sitä toteutetaan yhteistyössä perheen, sijoittavan kunnan ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

5.5 Arvot

Päiväkummun lastenkodissa vaalitaan romanikulttuurin perintöä osana lasten ja nuorten identiteetin ja itsetunnon vahvistumista. Kulttuurinen tausta huomioidaan arjessa yhteisöllisyytenä, sukuyhteyksien merkityksen ymmärtämisenä sekä romanikulttuuriin liittyvien tapojen ja kielen kunnioittamisena. Kulttuuriperinteitä toteutetaan tasa-arvoisesti valtaväestön tapojen rinnalla, rakentaen siltaa perinteiden ja nykyaikaisen ammatillisen lastensuojelutyön välille.

Päiväkumpu on monikulttuurinen sijaishuollon yksikkö, joka pystyy ottamaan sijoitukseen lapsia ja nuoria kaikista kulttuuri-, kieli- ja katsomustaustoista. Jokaisen lapsen kulttuuria, uskontoa ja vakaumusta kunnioitetaan, ja ne huomioidaan arjen käytännöissä lapsen etu edellä. Tarvittaessa toimintaa mukautetaan lapsen kulttuuristen ja yksilöllisten tarpeiden mukaisesti.

Toiminnassa noudatetaan yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden periaatteita. Erilaiset taustat nähdään voimavarana, ja lapsia sekä nuoria ohjataan kunnioittamaan toisiaan ja toistensa tapoja.

Päiväkummun toimintaa ohjaa kristillinen etiikka, joka ilmenee myötätuntona, avoimuutena ja lähimmäisen kunnioittamisena. Uskonnollinen toiminta, kuten iltarukoukset, hartaushetket ja kirkkokäynnit, on aina vapaaehtoista ja perustuu lapsen omaan tahtoon. Lapsen oikeutta omaan vakaumukseen ja osallistumattomuuteen kunnioitetaan. Osallistumattomille lapsille järjestetään tarvittaessa muuta toimintaa uskonnollisen toiminnan ajaksi.

Työkulttuurin perustana on psykologinen turvallisuus, ammatillisuus ja lempeä kohtaaminen. Pelottelu tai ylikuonnollisiin ilmiöihin perustuva ohjaus on kiellettyä ja rinnastetaan epäasialliseen kohteluun. Toiminta perustuu faktapohjaiseen, yhteisesti jaettuun todellisuuteen sekä yhdenvertaisuus- ja häirinnävastaisiin periaatteisiin.

5.6 Asiakkaan asemaa ja oikeuksia turvaavat toimenpiteet

5.6.1 Hoito- ja kasvatussuunnitelma sijaishuollossa

- Asiakassuunnitelmapalaveri: Sijoituksen alussa järjestetään palaveri, jossa sovitaan sijoituksen pääasialliset tavoitteet. Nämä tavoitteet ohjaavat koko työskentelyä Päiväkummun lastenkodissa.
- Hoito- ja kasvatussuunnitelman laatiminen: Palaverissa sovittujen tavoitteiden pohjalta laaditaan hoito- ja kasvatussuunnitelma, johon osallistuvat lapsi/nuori sekä hänen perheensä.
- Tavoitteiden konkretisointi: Hoito- ja kasvatussuunnitelmassa asetetut pääasialliset tavoitteet pilkotaan pienemmiksi, konkreettisiksi tavoitteiksi.
- Lapsen/nuoren kuuleminen: Tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamiseen liittyvien keinojen suunnittelussa kuullaan lasta tai nuorta, huomioidaan hänen vahvuutensa ja toiveensa.
- Motivoivat tavoitteet: Tavoitteet tehdään tarpeeksi pieniksi ja realistisiksi, jotta lapsi/nuori voi nähdä oman etenemisensä ja kokea onnistumisen tunteita.

5.6.2 Omaohjaatyöskentely

Omaohjaajatyöskentely on Päiväkummun lastenkodin tärkein ja hoidon kannalta merkityksellisin työmenetelmä. Jokaiselle Päiväkummun lastenkotiin sijoitetulle lapselle nimetään työryhmästä omaohjaaja tai pari.

Omaohjaaja on Päiväkummun lastenkodissa lapsen tai nuoren lähin aikuinen ja hänellä on näkemys lapsen tai nuoren kokonaisvaltaisesta hoidosta ja hyvinvoinnista. Omaohjaajan tehtävänä on pitää yhteyttä lapsen tai nuoren ammatilliseen verkostoon, kuten sosiaalitoimeen, kouluun, hoitotahoon, terveydenhuoltoon ja muihin viranomaisiin.

Omaohjaajatyöskentely edellyttää työntekijältä ymmärrystä esimerkiksi kiintymyssuhteesta, vuorovaikutussuhteen ilmiöistä, psyykkisistä defenseseista tai traumatisoitumisesta

Omaohjaaja edistää kaikin keinoin lapsen edun toteutumista. Omaohjaajan kanssa lapsi tai nuori voi käydä läpi elämässään tapahtuneita asioita. Lapselle/nuorelle ja omaohjaajalle on varattu viikoittain työvuorollisesti mahdollisuus poistua yksikön ulkopuolelle yhteisen puuhan pariin. Puuha voi olla yhdessä tekemistä, liikkumista, shoppailua, kahvilla käymistä tai mitä vain

omaohjaaja omaohjattavansa kanssa keksivät. Lapsen tai nuoren päivä omaohjaajan kanssa pidetään puolivuositain, jolloin he suunnittelevat yhdessä, miten haluaisivat päivän viettää. Tähän päivään on varattu koko päivä, jolloin retki voi suuntautua kauemminkin yksiköstä.

Omaohjaaja vastaa siitä, että kaikilla työryhmän jäsenillä on tarvittavat ja riittävät tiedot lasta koskevista asioista. Hän on vastuussa dokumentoinnista, kuten kuukausikoosteiden ja neuvottelumuistioiden laatimisesta, sekä käytännön asioiden järjestelyistä. Näihin järjestelyihin kuuluvat muun muassa raha-asioiden hoito, vaatehankinnat, uusien taitojen harjoittelu ja neuvottelujen esivalmistelu.

5.6.3 Itsemääräämisoikeuden varmistaminen

Päiväkummun lastenkodissa lasten ja nuorten itsemääräämisoikeutta kunnioitetaan ja vahvistetaan jokapäiväisessä arjessa. Lasten toiveita kuullaan ja kirjataan viikoittaisissa lastenkokouksissa, omaohjaajahetkissä ja kuukausikoosteissa sosiaalityöntekijälle. Toiveet voivat koskea esimerkiksi ruokaa, retkiä, leipomishetkiä, harrastuksia tai omaa huoneen sisustusta.

Lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus vaikuttaa omaan huoneeseensa, esimerkiksi seinien väreihin, tekstiileihin ja tuomiinsa tavaroihin. Vaikka huoneet ovat pääosin kalustettuja yksikön puolesta, lapsi voi tuoda mukanaan omia huonekaluja tai tavaroita, mikä tukee sopeutumista ja vahvistaa identiteettiä. Lapset voivat viettää aikaa toistensa huoneissa huoneen asukkaan luvalla, ja heitä tuetaan sosiaalisten suhteiden luomisessa ja ylläpitämisessä.

Lapsilla on oikeus valita TV-ohjelmia ja pelejä suosituskärajoiden mukaisesti. Ala-asteikäisten puhelimissa käytetään MyFamily-sovellusta, jolla seurataan ruutuaikaa ja sisältöä. Kaikissa toiminnoissa noudatetaan Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) antamia suosituksia ruutuajoista. Lapsia kannustetaan harrastamaan ja kokeilemaan erilaisia lajeja; heidän kuljetuksensa järjestetään ja tarvittavat välineet hankitaan heidän toiveidensa mukaisesti. Harrastuksia voidaan toteuttaa sekä yksilöllisesti omaohjaajan kanssa että koko yhteisön aktiviteettina.

Päiväkummussa tuetaan myös lapsen oikeutta oikeusturvaan: lapsi ohjataan tarvittaessa ottamaan yhteyttä sosiaalityöntekijäänsä tai sosiaaliasiamieheen, jos hän kokee tulleensa väärin kohdelluksi. Lisäksi lapsi tai nuori voi koska tahansa ottaa yhteyttä perheeseensä ja sukulaisiinsa Päiväkummun puhelimen välityksellä, ja toisinpäin perheet voivat ottaa yhteyttä lapsiin. Tämä turvaa

lapsen osallisuuden, itsemääräämisoikeuden ja sosiaalisten suhteiden ylläpidon.

Kaikki toiminta suunnitellaan lapsen yksilölliset tarpeet huomioiden ja ikätasoisesti, ja tavoitteena on edistää lapsen osallisuutta, turvallisuutta, itseluottamusta sekä tunne- ja identiteettikehitystä.

5.7 Asiakkaan oikeudet ja osallisuus

5.7.1 Asiakkaan asiallinen kohtelu

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus saada korkealaatuista sosiaalihuoltoa ja tulla kohdelluksi kunnioittavasti, syrjimättömästi ja turvallisesti. Jokaisen lapsen ihmisarvo, vakaumus ja yksityisyys kunnioitetaan aina.

- Työntekijöillä on velvollisuus ilmoittaa havaitsemastaan epäasiallisesta kohtelusta yksikön vastaavalle ohjaajalle. Jos ilmoitus koskee yksikön esihenkilöä, työntekijä voi tehdä asiasta sähköisen kantelun Lupavirastolle.
- Asiakkaalla on oikeus tuoda esiin kokemansa kohtelu yksikön vastuuhenkilölle tai sosiaalityöntekijälle. Ilmoituskanavat ja yhteystiedot tiedotetaan selkeästi.
- Epäasiallinen kohtelu käsitellään yksikön vastaavan ohjaajan toimesta lapsen/nuoren kanssa, ja tarvittaessa häntä tuetaan virallisen kantelun tekemisessä. Huoltajat informoidaan tilanteesta.
- Kaikki käsittelyyn liittyvät toimenpiteet kirjataan asiakastietojärjestelmään.
- Rajoitustoimenpiteisiin, kuten aineiden haltuunottoon, henkilöntarkastukseen ja liikkumisvapauden rajoittamiseen, ryhdytään vain viimeisenä keinona, ennakoidusti ja suunnitellusti kahden ohjaajan toimesta, yksityisyyttä, ihmisyyttä ja turvallisuutta noudattaen.

5.7.2 Asiakkaan osallisuus ja itsemääräämisoikeus

Lastenkoti Päiväkummussa lasten ja nuorten osallisuutta ja itsemääräämisoikeutta vahvistetaan aktiivisesti:

Viikoittaiset kokoukset ja kuukausikoosteet

- Lapset voivat tuoda esiin toiveitaan, kuten ruoka-, retki- tai leipomishetkitoiveita.
- Kuukausikoosteisiin kirjataan lapsen/nuoren terveiset sosiaalityöntekijälle sellaisina kuin lapsi/nuori ne kertoo.

Omaohjaajahetket ja huoneen suunnittelu

- Viikko-ohjelmiin sisältyvissä omaohjaajahetkissä kysytään lapsen toiveita ja suunnitellaan toimintaa yhdessä.
- Lapsi voi vaikuttaa oman huoneensa sisustukseen väreillä, tekstiileillä ja henkilökohtaisilla tavaroilla. Hän voi tuoda myös omia huonekaluja ja muita esineitä, mikä tukee sopeutumista ja identiteetin vahvistumista.

Sosiaalinen osallistuminen ja yhteydet

- Lapset voivat viettää aikaa toistensa huoneissa luvan kanssa ja heidän sosiaalisten suhteidensa ylläpitämistä tuetaan, esimerkiksi kuljettamalla ystävien tapaamisiin.
- Sijoitetut voivat harrastaa haluamaansa toimintaa, johon kuljetus, varusteet ja ohjaajan tuki järjestetään. Harrastuksia voidaan toteuttaa yksilöllisesti tai ryhmälle.
- Lapsi tai nuori voi koska tahansa ottaa yhteyttä perheeseensä ja sukulaisiinsa Päiväkummun puhelimella, ja toisinpäin.

Vapaa-aika ja ruutuajat

- Lapset voivat valita TV-ohjelmia ja pelejä suosituskärajoiden mukaisesti.
- Ala-asteikäisten puhelimissa käytetään MyFamily-sovellusta, jolla seurataan ruutu-aikaa ja sisältöä.

- Kaikissa toiminnoissa noudatetaan THL:n antamia ruutuajakaasuosituksia.

5.7.3 Palaute ja kehittäminen

- Päiväkummussa kerätään palautetta lapsilta, nuorilta ja perheiltä sijoituksen aikana ja päätyttyä.
- Palautetta käsitellään henkilökunnan palaverissa, ja esiin nousseet kehitysehdotukset huomioidaan toiminnan kehittämisessä.
- Sähköinen palaute: Asiakaspalautelomake on saatavilla Romano Mission sivuilla, Lastenkoti Päiväkummun kohdassa.

5.7.4 Asiakkaan oikeusturva

- Lapsille ja nuorille tiedotetaan selkeästi muistutusten ja kantelujen tekemisestä epäasiallisesta kohtelusta.
- Sosiaaliasiavastaava:
 - Puh. 03 819 2504
 - Ma, ti, to klo 9–12; ke klo 9–15
 - Sähköposti: asiavastaavat@pajjatha.fi
- Tarvittaessa lapsia ohjataan ottamaan yhteyttä sosiaalityöntekijäänsä, sosiaaliamiehen tai tekemään virallisen kantelun Lupavirastolle.

6 Riskit ja korjaavat toimenpiteet

Päiväkummun lastenkodin elin- ja työympäristössä tulee huomioida monia riskinhallintaan liittyviä tekijöitä. Toiminnan lainsäädännölliset velvoitteet, turvallisuus, dokumentointi, kehittäminen sekä lasten kasvu ja kehittyminen edellyttävät jatkuvaa arviointia ja arjen toimintojen seuranta. Yhteinen tavoitteemme on luoda turvallinen elinympäristö niin lapsille kuin aikuisille. Yrityksen arvot ja yhdessä luodut toimintamallit eri tilanteissa ohjaavat toimimista poikkeustilanteissa.

Normaalista arjesta poikkeavat tilanteet, työssä kohdatut riskitilanteet, turvallisuuden kannalta läheltä piti -tilanteet ja muut yleistä turvallisuutta heikentävät tilanteet käsitellään saman toimintajärjestyksen mukaisesti, kuten turvallisuussuunnitelmassa on määritelty.

Asiakkaan toiminnasta johtuvat poikkeamat kirjataan asiakastietojärjestelmään Nappulaan. Lisäksi asiakkaaseen liittyvät väkivalta- ja uhkatilanteet kirjataan omalle lomakkeelleen ja käsitellään Päiväkummun poikkeustilanteiden mallin mukaisesti.

Läheltä piti -tilanteet kirjataan ja niihin reagoidaan välittömästi korjaamalla vaarakohdat. Tilanteet käsitellään henkilöstökokouksessa kerran kuukaudessa, ja kokouksessa luodaan vielä parempi ehkäisykeino, jotta samankaltaiset riskit vähenevät tulevaisuudessa.

6.1 Poikkeustilanteen prosessikuvaus

Tapahtuman havaitseminen

Jokaisen poikkeustilanteen käsittely alkaa poikkeaman havainnoinnista. Kun työntekijä havaitsee poikkeaman, hänen tulee pyrkiä painamaan mieleensä mahdollisimman tarkasti tilanteen yksityiskohdat. Erityisen tärkeää on havainnoida:

1. Mitä tapahtui
2. Missä tapahtui
3. Ketkä olivat läsnä
4. Mitä seurauksia poikkeamalla oli

Työntekijä voi täydentää havaintojaan paikalla olleiden lasten kertomuksilla, kuitenkin huomioiden, että lasten havainnot eivät välttämättä ole täysin luotettavia. Mikäli poikkeama havaitaan lasten tai ulkopuolisten taholta, työntekijän tulee kysyä heiltä mahdollisimman tarkka kuvaus tapahtuneesta.

6.2 Poikkeaman raportointi

Jokaisesta poikkeamasta kirjataan tarkasti ja mahdollisimman pian tapahtuman jälkeen riskitilanneraportti. Kaikki paikalla olleet työntekijät lukevat ja allekirjoittavat raportin. Raportti toimitetaan vastaavalle ohjaajalle, joka tekee riskitilanteeseen liittyvät mahdolliset jatkotoimet.

6.3 Poikkeaman käsittely

Vastaava ohjaaja tutustuu riskitilanneraporttiin ja päättää, kenen kanssa tapaus on tarpeen käsitellä ja kenen kanssa riskitilanneraportti käydään läpi. Vastaava ohjaaja valitsee käsittelyyn työparikseen henkilökunnan jäsenen, jonka vastuualueisiin poikkeama liittyy. Käsittelyn päätteeksi riskitilanneraporttiin kirjataan seuraavat ja korjaavat toimenpiteet. Jokainen riskitilanneraportti käsitellään mahdollisimman nopeasti.

6.4 Reagointi ja korjaavat toimenpiteet

Riskitilanneraportin käsittelyn jälkeen toteutetaan välittömät toimenpiteet tilanteen ratkaisemiseksi. Suoritettavista toimenpiteistä tiedotetaan välittömästi kaikille poikkeaman havaitsemiseen osallistuneille. Päiväkummun lapsia ja henkilökuntaa informoidaan viimeistään seuraavassa yhteisökokouksessa. Jos tilanne vaatii viranomaisten informointia, vastaava ohjaaja hoitaa asian.

Poikkeamaan reagointi tarkoittaa välittömiä toimia ja tarvittavien korjaavien toimenpiteiden toteuttamista. Välittömän reagoinnin jälkeen ohjausryhmä pohtii tarvittavia korjaavia toimia, jotta samankaltainen poikkeama ei uusiutuisi.

Toimet voivat olla kiinteistöön liittyviä, toimintaan liittyviä käytännön muutoksia, lasten toimintaan liittyviä muutoksia tai henkilökunnan kouluttautumiseen liittyviä muutoksia. Kaikki toimet kirjataan alkuperäiseen riskitilanneraporttiin.

Ulkopuolisesta tiedottamisesta vastaa aina vastaava ohjaaja, ja viranomaisasioissa tiedottaminen siirtyy asianomaiselle viranomaiselle, kuten poliisille.

6.5 Henkilöstön vaikutus riskinhallinnassa

- Työvuoroihin on varattu riittävä henkilöstöresurssi.
- Aamuvuoroissa on yleensä yksi ohjaaja, mutta tarvittaessa kaksi ohjaajaa, iltavuoroissa kaksi ohjaajaa ja yövuoroissa yksi ohjaaja.
- Työvuorosuunnittelussa huomioidaan yksikön tarpeet, ja tarvittaessa resursseja lisätään, esimerkiksi aamuvuoroihin, jos kahden ohjaajan läsnäolo on välttämätöntä.
- Päiväkummussa on ympärivuorokautinen päivystys, josta vastaa vastaava ohjaaja.
- Päivystäjä auttaa henkilökuntaa päätöksenteossa, tekee tarvittaessa rajoituspäätöksiä ja huolehtii riittävästä henkilöstöresurssista poissaolojen aikana.

6.6 Riskianalyysi

Päiväkummussa on tehty riskianalyysi mahdollisten ulkoisten ja sisäisten uhkien varalle. Riskianalyysin pohjalta on laadittu turvallisuussuunnitelma, josta löytyy kirjalliset ohjeet kaikkien riskianalyysissä esiin nousseiden uhkien varalle sekä niiden ennaltaehkäisemiseksi.

Turvallisuussuunnitelma löytyy omavalvontasuunnitelman kansioista henkilökunnan tiloista. Turvallisuusvastaavana toimii vastaava ohjaaja.

Kirjalliset toimintaohjeet löytyvät seuraavien tilanteiden varalle:

- Rajoitustoimenpiteet ja rajoitustoimenpiteiden delegointijärjestys
- Ulkoinen ja sisäinen väkivallan uhka
- Onnettomuus, vaara- ja vahinkotilanteet
- Työväkivalta sekä häirintä työturvallisuusriskinä
- Työn psyykkisten kuormitustekijöiden arviointimalli

6.7 Lääkehoito

Kaikki työntekijät sitoutuvat noudattamaan Päiväkummun lastenkodin lääkehoitosuunnitelmaa. Jokainen työntekijä kuittaa lukeneensa ja ymmärtäneensä päivitetyn lääkehoitosuunnitelman.

Viimeisin päivitys: 2/2026

6.8 Lääkkeiden säilytys

- Päiväkummusta löytyy ensiaputarvikkeet, lasten henkilökohtaiset lääkkeet sekä tarvittaessa otettavat lääkkeet.
- Ensiaputarvikkeet sijaitsevat toisessa kerroksessa olevassa lääkehuoneessa, keittiössä ja autossa.
- Lääkkeet säilytetään kahden lukon takana olevassa lukitussa toisessa kerroksessa sijaitsevassa lääkehuoneessa, erillisessä lukitussa kaapissa.
- Jokaisella lapsella on kaapissa kannellinen laatikko henkilökohtaisille lääkkeille.

PKV-lääkkeet (psykotrooppiset lääkkeet) säilytetään erillisessä lukollisessa pikkukaapissa. Näiden antaminen kirjataan lapsen henkilökohtaiseen kulutuskorttiin, ja PKV-lääkkeet pyritään antamaan siten, että kaksoistarkistus on aina mahdollista.

Säännöllisesti otettavat lääkkeet (ei PKV) jaetaan viikoittain lapsen henkilökohtaiseen dosettiin. Tarvittaessa annettavat lääkkeet kirjataan MyNeva Nappula -asiakastietojärjestelmään (aika, annostus, syy), ja lääkkeen vaikutusta seurataan raportoimalla päivittäisraporttiin.

6.9 Vastuut ja seuranta

Lääkehoidosta ja lääkehoidon suunnitelmasta vastaavat:

- Sairaanhoidtaja: Ira Asp
- Lähihoitaja: Maria Valentin
- Vastaava ohjaaja: Marika Jousala

Lääkehoidosta vastaava lähihoitaja ylläpitää lääkekartoitukset ajantasalla sekä asiakastietojärjestelmässä että dosettien lääkelistoissa.

Poikkeamat ja vaaratilanteet

- Lääkehoidon poikkeamista ja lääkehoitoon liittyvistä uhka- ja vaaratilanteista tehdään ilmoitus MyNeva Nappula -järjestelmän lääkepoikkeamat-viestivihkoon.
- Vastuuhenkilö, lääkehoidosta vastaava sairaanhoitaja sekä lähihoitaja tekevät omavalvontasuunnitelman mukaiset parannukset poikkeamien ehkäisemiseksi.

6.10 Henkilöstön osaaminen ja lupajärjestelyt

- Kaikilla työntekijöillä (myös sijaisilla) tulee olla käytynä turvallisen lääkehoidon osaamisen ProEdu tai LOVE tms. kurssi.
- Kurssin ja anto- ja jakonäyttöjen jälkeen henkilökunnalla on joko suppeat tai laajat lääkehoidon luvat, riippuen pohjakoulutuksesta.
- Lääkeluvat myöntää oma.sirppa.fi-palvelu.
- Lääkejaon dosetteihin suorittavat pääasiassa lääkehoidosta vastaava lähihoitaja, lääkehoidosta vastaava sairaanhoitaja tai vastaava ohjaaja.

6.11 Lääkehoitoon liittyvät teknologiset laitteet

Päiväkummun lastenkodissa on käytössä lääkehoidon tueksi verenpaine- ja kuumemittari. Lääkehoitovastaava huolehtii laitteiden ja tarvikkeiden hankinnasta, käyttöohjeistuksesta sekä huollosta. Lääkehoitovastaava vastaa myös lapsilla käytössä olevista apuvälineistä ja henkilökohtaisista terveydenhuollon laitteista.

6.12 Rajoitustoimenpiteet

Päiväkummun lastenkodissa voidaan tarvittaessa käyttää lastensuojelulain (417/2007) mukaisia rajoitustoimenpiteitä. Rajoituksia käytetään ainoastaan lain sallimissa tilanteissa ja viimeisenä keinona, kun muut lapsen turvallisuutta ja hyvinvointia turvaavat keinot eivät ole riittäviä.

6.13 Rajoitustoimenpiteiden käyttötarkoitus

Rajoitustoimenpiteitä voidaan käyttää tilanteissa, joissa:

- Lapsi vakavasti vaarantaa oman tai toisen terveyden tai hengen, tai
- Lapsi merkittävästi vahingoittaa itselleen kuulumattomia omaisuuksia.

Rajoitusten tulee aina perustua lastensuojelulakiin (417/2007) ja niiden on oltava tarkkarajaisia ja riittävän täsmällisesti määriteltyjä. Rajoitustoimenpiteiden käyttöön on oltava painava syy, ja niiden perustelujen tulee olla perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttäviä. Toimenpiteiden tulee olla välttämättömiä tavoitteiden saavuttamiseksi, ja niiden laajuuden on oltava suhteessa rajoituksen taustalla olevan intressin painoarvoon.

Rajoituksia voidaan kohdistaa vain kiireellisesti sijoitettuun, huostaan otettuun tai hallinto-oikeuden väliaikaismääräyksellä sijoitettuun lapseen tai nuoreen. Rajoitustoimenpiteiden yhteydessä kuullaan aina lasten ja vanhempien näkemykset lain edellyttämällä tavalla, ja toimenpiteet kirjataan MyNeva Nappula -asiakastietojärjestelmään.

Rajoitustoimenpiteistä tiedotetaan lapselle, huoltajille ja lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle. Päätöksistä vastaa Päiväkummun vastaava ohjaaja, jolla on tarvittava koulutus ja osaaminen. Kiireellisiä tilanteita varten on laadittu delegointilista, jotta rajoitus voidaan tehdä ilman vastaavan ohjaajan välitöntä läsnäoloa.

6.14 Mahdollisesti käytettävät rajoitustoimenpiteet

Päiväkummun lastenkodissa voidaan käyttää seuraavia rajoituksia:

- Aineiden ja esineiden haltuunotto (LSL 65 §)
- Henkilöntarkastus (LSL 66 §)
- Henkilönkatsastus (LSL 66 a §)
- Omaisuuden, lähetysten ja tilojen tarkastaminen (LSL 67 § 1–3 mom.)
- Kiinnipitäminen (LSL 68 §)
- Liikkumisvapauden rajoittaminen (enintään 7 vuorokautta) (LSL 69 §)
- Yhteydenpidon rajoittaminen (LSL 62 §)
- Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen (LSL 69 a §)

Rajoitustoimenpiteet toteutetaan ennakoidusti ja suunnitelmallisesti.

Toimenpiteisiin ryhtyminen ei ole seurausta tilanteen hallitsemattomasta eskaloitumisesta. Rajoituksen toteuttamisesta vastaavat pääsääntöisesti kaksi ohjaajaa, ja sen aikana noudatetaan lapsen yksityisyyttä, ihmisarvoa ja perusoikeuksia.

6.15 Seuranta ja jälkihoito

- Rajoitustoimenpiteen aikana seurataan tarkasti lapsen fyysistä ja psyykkistä vointia.
- Kiinnipitäminen lopetetaan välittömästi, kun se ei ole enää välttämätöntä lapsen tai henkilökunnan turvallisuuden kannalta.
- Turvallisuusarvioinnissa ihmisten turvallisuus on aina ensisijaista suhteessa materiaaliin.
- Rajoitustoimenpiteen jälkeen käydään tilanne läpi lapsen kanssa ikätasoisesti, ja pyritään palauttamaan luottamuksellinen vuorovaikutussuhde.
- Kaikki rajoitustoimenpiteet kirjataan lain edellyttämällä tavalla, ja niistä tiedotetaan lapsen vastuusosiaalityöntekijälle.

7 Palvelun sisällön omavalvontasuunnitelma

7.1 Ravitsemus

Lastenkoti Päiväkummussa tarjotaan monipuolista ja ravitsevaa ruokaa. Lapsia ja nuoria ohjataan terveellisiin sekä eettisesti kestäviin ruokatottumuksiin.

Ruokalista on kolmen viikon mittainen, ja siinä huomioidaan lasten toiveet sekä erityisruokavaliot. Ruoka valmistetaan itse pääosin omassa keittiössä.

Elintarvikkeiden hankinta

- Ruuan valmistukseen käytettävät hankinnat tehdään pääosin lähikaupoista.
- Läheltä tehdyt hankinnat varmistavat asianmukaisen kylmäketjun kuljetuksen aikana.
- Hankinnat suorittaa Päiväkummun henkilöstö, ja kauppakuitit ohjautuvat suoraan kirjanpitoon.
- Elintarvikkeiden kelpoisuus varmistetaan päiväysmerkintöjen tarkistuksella ja tuotteiden aistinvaraisella tarkastuksella.
- Mahdollisiin poikkeamiin reagoidaan välittömästi kylmälaitteiden asetuksia säätämällä.
- Hankinnoissa pyritään välttämään liiallista määrän ostamista ja ostetaan vain tarvittava määrä, jotta tuoreus säilyy.

Elintarvikkeiden säilyttäminen

- Elintarvikkeet säilytetään kahdessa jääkaapissa, pakastimessa ja kuiva-ainekaapeissa, tuotteiden säilyvyyttä huomioiden.
- Varastoinnissa huomioidaan päiväykset ja ensiksi sisään – ensin ulos -periaate.
- Kylmälaitteiden lämpötiloja ja aistinvaraista tarkkailua seurataan päivittäin.
- Kuiva-aineiden säilytyksessä huolehditaan riittävästä ilmanvaihdosta, ja päiväykset tarkastetaan kuukausittain.
- Pakasteet kuljetetaan kaupasta asianmukaisesti kylmälaukussa ja siirretään pakastimeen välittömästi.
- Valmistettu ruoka jäähdytetään ennen pakastusta ja pakasteisiin merkitään pakastuspäivämäärä.
- Raakojen ja lämpökäsiteltyjen elintarvikkeiden mikrobien leviämisen estämiseksi ne säilytetään erillisillä hyllyillä ja kannellisissa astioissa.
- Valmistettuun ruokaan merkitään teipillä astiaan valmistuspäivämäärä.
- Avattuihin, pidempään säilyviin elintarvikkeisiin (kastikkeet, hillot, säilykkeet) merkitään avauspäivämäärä.
- Valmistettua ruokaa lämmitetään vain kerran tarjolla valmistuksen jälkeen.
- Kylmälaitteiden toimintahäiriöihin reagoidaan välittömästi, ja laitteet huolletaan tai korvataan nopeasti. Pilaantuneet tuotteet hävitetään.

Elintarvikkeiden käsittely ja valmistus

- Päivittäinen ruoan valmistus tapahtuu pääosin omassa keittiössä, ja henkilöstöllä on voimassa olevat hygieniapassit.
- Kaikki elintarvikkeiden käsittely tapahtuu keittiössä, ja henkilökunta, lapset ja nuoret opetetaan asianmukaiseen käsihygieniaan. Kädet pestään lämpimällä vedellä ja saippualla, huuhdellaan ja kuivataan huolellisesti ennen ruoan käsittelyä.
- Elintarvikkeita käsitellään ja tarjoillaan astianpesukoneen kestäväillä astioilla.
- Raaka-aineille on omat työvälineensä, esimerkiksi raa'alle lihalle on oma merkattu leikkuulauta.
- Hygieniaohjeiden noudattamista valvotaan ja tarvittaessa annetaan ohjausta lapsille ja nuorille.

Astioiden pesu

- Kaikki ruoan valmistuksessa käytetyt astiat ja työvälineet pestään päivittäin astianpesukoneessa.
- Veitset ja muut käsinpesua vaativat terävät työvälineet tiskataan välittömästi käytön jälkeen, kuivataan huolellisesti ja säilytetään lukollisessa kaapissa.
- Kattilat, pannut ja muut käsinpesua vaativat välineet tiskataan välittömästi käytön jälkeen.
- Astianpesukoneen pesuohjelmanä käytetään ohjelmia, joissa pesuveden lämpötila on vähintään +60 °C ja huuhteluveden lämpötila vähintään +80 °C.
- Astioiden puhtaus arvioidaan päivittäin aistinvaraisesti.
- Astianpesukone huolletaan ja puhdistetaan säännöllisesti viikoittain, ja toimenpiteet dokumentoidaan.

7.2 Poikkeustilanteet

7.2.1 Ruokamyrkytys

- Ruokamyrkytystä epäillään, jos vähintään kaksi henkilöä sairastuu syötyään samaa ruokaa tai juotuaan samaa vettä.
- Ruokamyrkytys epäilyssä otetaan välittömästi yhteys valvontaviranomaiseen:
 - Päijät-Hämeen ympäristöterveys: terveydensuojelu@lahti.fi
 - Päivystys: 03 733 4577
 - Lahden kaupunginsairaalan tartuntatautien vastaanotto (vakavat ja pitkäkestoiset tapaukset): 03 818 4570
- Pyritään selvittämään ruokamyrkytyksen mahdollinen aiheuttaja.
- Mahdolliset epäilyttäviksi todetut elintarvikkeet säilytetään näytteidenottoa varten ja toimitetaan valvontaviranomaiselle sovitusti.
- Lastenkoti dokumentoi kaikki toimenpiteet ja välittää tiedot viranomaisille.

7.2.2 Laitteen hajoaminen

- Kylmälaitteiden tai astianpesukoneen rikkoutuessa otetaan viipymättä yhteys huoltoon, ja pyritään saamaan laitteet käyttökuntoon mahdollisimman pian. Tarvittaessa laite voidaan vaihtaa uuteen.
- Kylmälaitteiden rikkoutuessa:
 - Käydään läpi kaikkien elintarvikkeiden lämpötilat.
 - Kaikki mahdollisesti pilaantuneet tuotteet hävitetään.
 - Sulaneet pakasteet eivät pakasteta uudelleen eivätkä ne kelpaa tarjoiltavaksi.
- Sähkökatkon aikana huomioidaan vaikutus kylmälaitteisiin. Sähkökatkon pituus vaikuttaa elintarvikkeiden säilyvyyteen, ja elintarvikkeiden kunto arvioidaan vähintään aistinvaraisesti.
- Astianpesukoneen rikkoutuessa astioiden käsinpesussa huolehditaan veden vähimmäislämpötilasta +60 °C, jotta bakteerit ja lika poistuvat tehokkaasti.

7.2.3 Tuhoeläinten torjunta

- Päiväkummussa painotetaan ennaltaehkäisyä tuhoeläinten hallinnassa.
- Tilojen ovet pidetään suljettuina, eikä niitä jätetä auki.
- Biojätteet ja muut roskat säilytetään aina kannellisissa astioissa ja kannet pidetään suljettuina.
- Talossa ei ruokita lintuja lintulaudoilla tai muilla tavoin, jotta ei houkutella tuhoeläimiä.
- Mikäli tuhoeläimiä havaitaan, siirrytään torjuntatoimiin ja tarvittaessa käytetään asiantuntevaa ulkopuolista palvelua.

7.2.4 Jätehuolto ja ympäristö

- Päiväkummussa jätteet lajitellaan seuraavasti: bio-, sekajäte-, metalli- ja lasijätteet.
- Kartonki viedään itse riittävän usein keräyspisteelle, SER-jäte palautetaan sitä vastaanottavaan liikkeeseen, ja paristot sekä lamput toimitetaan keräyspisteelle.
- Jokainen henkilökunnan jäsen on velvollinen hoitamaan jätteiden lajittelun asiallisesti sovitun käytännön mukaisesti.
- Lasten ja nuorten osallistaminen: Lapset ja nuoret opetetaan kierrätykseen, ja sen merkityksestä keskustellaan lajittelun yhteydessä ja muulloinkin.
- Ulkopuolinen jätehuolto huolehtii sekajätteestä ja likakaivon tyhjennyksestä.
- Auruukset ja pihan turvallisuus: Auruuspalvelu suorittaa lumenpoiston automaattisesti lumen satamisen perusteella. Ohjaajat huolehtivat, että lapset ja nuoret eivät ole pihalla aurauksen aikana.

7.3 Hygienia- ja siivouskäytännöt

7.3.1 Siivouskäytännöt

- Päiväkummussa tehdään päivittäin ylläpitävää siivousta. Keittiön kaapissa on siivouslista, jossa määritellään talon siivouksen päivä- ja yökohtaisuudet. Jokainen ohjaaja merkitsee listaan suoritettua siivousta.
- Lasten osallistuminen: Lapset siivoavat omat huoneensa tiistaisin tai torstaisin harrastuspäivän mukaan. Siivous tehdään ikätasoisesti ja ohjaajan avustuksella. Kotivuoroissa lapset huolehtivat ruokasalin siisteydestä ruokailun jälkeen.
- Ohjaajien vastuu: Ohjaajilla on päävastuu yleisestä siisteydestä ja hygieniasta. He opastavat lapsia oman huoneen siisteydessä, kuten lakananvaihdossa, lattioiden pesussa, pölyjen pyyhkimisessä ja roskakorien tyhjennyksessä. Ohjaajat auttavat lapsia tarvittaessa ikätason mukaisesti.
- Pyykkipäivän suunnittelu: Omaohjaaja ja omaohjattava suunnittelevat viikkosuunnitelmaan pyykkipäivän. Ohjaajat huolehtivat yhdessä lasten kanssa pyykkien pesusta.
- Eritesiivous: Eritesiivoukseen on omat välineet, jotka säilytetään siivouskomerossa.

7.3.2 Infektioiden torjunta ja käsihygienia

- Lapset, nuoret ja henkilökunta pesevät kädet aina ulkoa tultua ja ennen ruokailuja. Ruokailutilassa on käsien pesuun tarkoitettu allas.
- Sairastumistapauksissa sairastuneelle voidaan osoittaa hänen huoneensa läheisyydessä oleva WC, ja muut asukkaat käyttävät talon muita WC-tiloja. Päiväkummussa on asuinkerroksessa viisi ja alakerrassa kaksi WC-tilaa.
- Siivouksessa ja desinfioinnissa keskitytään erityisesti kahvoihin, keittiön pintoihin, valokatkaisijoihin ja näppäimistöihin.

7.3.3 Henkilöstön hygienia

- Päiväkummun työntekijöillä tulee olla voimassa hygieniapassi.
- Uudet työntekijät saavat perehdytyksen, jossa käydään läpi omavalvontasuunnitelma sekä kaikki hygieniaan liittyvät ohjeistukset.
- Henkilökunta käyttää työpäivisin omia vaatteitaan, joiden puhtaanapidosta he vastaavat itse.

7.4 Paloturvallisuus

7.4.1 Palohälytys- ja sammutusjärjestelmät

- Päiväkummun lastenkodissa on kattava palohälytysjärjestelmä, joka on kytketty suoraan hälytyskeskukseen.
- Palohälytysjärjestelmän toimivuus tarkistetaan kuukausittain testihälytyksellä.
- Kiinteistössä on jauhesammuttimia, joiden sijainnit on merkitty neliöin (punainen reuna, valkoinen sisusta) ja ne näkyvät myös palosuunnitelmassa.
- Jokaisen sammuttimen huoltopäivä ja viimeinen käyttöpäivä on merkitty KIWA:n tarkastajien toimesta.
- Keittiössä ja ulko-ovilla on hälytysohjeistus, ja keittiöstä löytyy useita sammutuspeitteitä.

7.4.2 Pelastautumisharjoitukset

- Pelastautumisharjoituksia järjestetään säännöllisesti. Harjoituksiin osallistuvat sekä henkilöstö että Päiväkummun lapset ja nuoret.
- Harjoituksissa keskitytään erityisesti turvalliseen poistumiseen talosta ja kokoontumiseen parkkialueen kokoontumispaikalle.
- Harjoitusten toteutuminen ja siinä havaittu poistumissuunnitelman toimivuus kirjataan turvallisuuskävely raporttiin.

7.4.3 Pelastussuunnitelma ja ohjeistus

- Päiväkummulla on pelastusviranomaisen hyväksymä pelastussuunnitelma.
- Turvallisuusohjeistusta päivitetään tarvittaessa ja vähintään kerran vuodessa.
- Henkilöstö perehdytetään suunnitelmaan ja sen muutoksiin säännöllisesti, ja uusien työntekijöiden perehdytykseen kuuluu paloturvallisuusohjeet.
- Huomioidaan erityisesti, että vierailijat eivät voi sytyttää takkaa tai käsitellä muutoinkaan tulentekovälineitä talossa.

7.4.4 Vastuut

- Yksikön vastuuhenkilö vastaa paloturvallisuuden seurannasta, harjoitusten toteutuksesta ja ohjeistuksen päivittämisestä.
- Henkilöstö vastaa päivittäisestä paloturvallisuuden noudattamisesta, kuten sammutinten ja poistumisreittien tarkastamisesta.